

ET

ET

ET

EUROOPA KOMISJON

Brüssel 8.3.2011
KOM(2011) 112 lõplik

**KOMISJONI TEATIS
EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA
SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

Konkurentsivõimeline vähese CO₂-heitega majandus aastaks 2050 – edenemiskava

{SEK(2011) 287 lõplik}
{SEK(2011) 288 lõplik}
{SEK(2011) 289 lõplik}

1.	Euroopa peamised ülesanded	3
2.	Teetähised aastani 2050	4
3.	Innovatsioon CO ₂ -heite vähendamiseks: sektoripõhine vaatenurk.....	6
4.	Investeeringud vähese CO ₂ -heitega tulevikku	11
5.	Rahvusvaheline mõõde	14
6.	Järeldused.....	14

1. EUROOPA PEAMISED ÜLESANDED

EL on loonud oma liikmesriikidele pikaajalise raamistiku, mis aitab tagada jätkusuutlikkust ja ohjata selliste nähtuste piiriülest mõju, mille puhul ühe riigi võimalustest jääb väheks. Tuleb tõdeda, et kliimamuutus on kujunenud üheks selliseks pikaajalisi suundumusi kujundavaks teguriks, mille kontrolli all hoidmiseks on vaja ühtset ELi tegutsemist nii liidu siseselt kui ka rahvusvaheliselt.

Komisjon tutvustas hiljaaegu Euroopa 2020. aasta strateegia kohast juhtalgatust, mille eesmärk on muuta Euroopa ressursitõhusaks¹, ning valmistab praegu selle alusel ette mitut pikaajalist poliitikakava transpordi-, energia- ja kliimamuutuse valdkonnas. Käesolevas teatises on esile toodud peamised põhimõtted selliste ELi kliimameetmete välja töötamiseks, mille abil muuta Euroopa Liidu majandus 2050. aastaks konkurentsivõimeliseks ja vähe CO₂-heidet tekitavaks. Lähtutakse seisukohast, et investeringute suunamine energia-, transpordi- ja tööstussektorisse ning IKT valdkonda eeldab innovaatilisi lahendusi ning et poliitilistes otsustes tuleks rohkem keskenduda energiatõhususe temale.

Euroopa 2020. aasta strateegia ehk uus Euroopa tööhõive ja majanduskasvu strateegia sisaldab viit põhieesmärki, millest selgub, kuhu EL peaks olema 2020. aastaks jõudnud. Üks neist on seotud kliima ja energiaga: liikmesriigid on võtnud kohustuse vähendada aastaks 2020 kasvuhoonegaaside heidet 20 %, suurendada taastuvenergia osa ELi energiaallikate kogumis 20 %ni ning saavutada 20 %-line energiatõhususe eesmärk. Kahe nimetatud eesmärgi puhul püsib EL praegu graafikus, kuid energiatõhususe vähendamise eesmärk jääb saavutamata, kui ei pingutata senisest rohkem². Seega jääb esmatähtsaks ülesandeks kõigi 2020. aastaks juba seatud eesmärkide saavutamine.

Et hoida temperatuuri tõus alla 2 °C, kinnitas Euroopa Ülemkogu 2011. aasta veebruaris veelikord ELi eesmärki vähendada kasvuhoonegaaside heidet 2050. aastaks 80–95 % võrreldes 1990. aasta tasemega, milles arenenud riigid leppisid ühiselt kokku valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kinnitatud vajalike vähenduste kontekstis³. See on kooskõlas Kopenhaageni ja Cancúni kokkulepetes kajastuva maailma riigijuhtide poolt heaks kiidetud seisukohaga. Need kokkulepped sisaldavad ka kohutust koostada pikaajalised strateegiad vähese CO₂-heittega arengu tagamiseks. Mõned liikmesriigid on selles suunas juba samme astunud või on seda tegemas, seades konkreetseid heite vähendamise eesmärgid 2050. aastaks.

Lisaks transpordiküsimusi käsitlevale valgele raamatule ja energiatõhususe tegevuskavale on käesolev teatis üks peamisi mõjureid ressursitõhususe juhtalgatuse elluviimisel. Seda võib pidada aastani 2050 eeldatavalt võetavate meetmete alusplaaniks, mille abil jõuda kokkulepitud kasvuhoonegaaside heite vähendamiseni 80–95 % võrra. Selles on kirjeldatud ELi edenemise kontrollimiseks vajalikke vahesaavutusi, poliitilisi ülesandeid ning investeerimisvajadusi ja -võimalusi eri sektorites, arvestades tõsiasi, et eesmärgini vähendada heidet 80–95 % tuleb suuresti jõuda ELi siseselt.

---

¹ KOM(2011) 21, vt <http://ec.europa.eu/resource-efficient-europe>

² Energiatõhususe tegevuskava, KOM(2011) 109.

³ Arvestades arenenud riikide jõupingutusi, võimaldab see 2050. aastaks üleilmselt vähendada heidet 50 %.

2. TEETÄHISED AASTANI 2050

Üleminek konkurentsivõimelisele vähese CO₂-heitega majandusele eeldab, et EL peab olema valmis vähendama 2050. aastaks oma territooriumil tekitatavat heidet 80 % võrreldes 1990. aasta tasemega⁴. Komisjon on mudelite põhjal analüüsinud mitut võimalikku stsenaariumi selle saavutamiseks (täpsustatud allpool).

Eri stsenaariumide analüüsitulemustest nähtub, et ELi territooriumil oleks võimalik heidet kulutõhusal viisil vähendada 1990. aasta tasemega võrreldes suurusjärgus 40 % ja 60 % vastavalt 2030. ja 2040. aastaks. Samad tulemused näitavad ka heite 25 %-list vähenemist aastaks 2020. Seda näitlikustab joonis 1. Selline asjade kulg tähendaks, et võrreldes 1990. aastaga väheneks heide esimese kümne aasta jooksul kuni 2020. aastani igal aastal ligikaudu 1 %, teisel kümnendil 2030. aastani 1,5 % ja viimasel kahel kümnendil 2050. aastani 2 %. Heite vähenemine suureneks aja jooksul seda rohkem, mida kättesaadavaks muutub üha suurem valik kulutõhusaid tehnoloogialahendusi.

Mudelitel põhinev edenemiskava 2050. aastani

Käesolevas teatises esitatud tulemused ja järeldused põhinevad üleilmsete ja ELi mudelite ja stsenaariumide põhjalikul analüüsil selle kohta, kuidas ELil oleks võimalik 2050. aastaks üle minna vähese CO₂-heitega majandusele, arvestades maailma rahvastiku pidevat kasvu, SKP suurenemist ning kliimameetmete, energeetika ja tehnoloogiaarengu osas valitsevate globaalsete suundumust muutlikkust.

Eri globaalsete prognooside abil hinnati kliimameetmete üleilmset mõju ning nende seost energiaspektori, põllumajanduse ja metsade raadamisega. Lisaks analüüsiti jõuliste meetmete võimalikku mõju ELi konkurentsivõimelistele sektoritele tingimustes, kus globaalne kliimapoliitika ei ole ühtne.

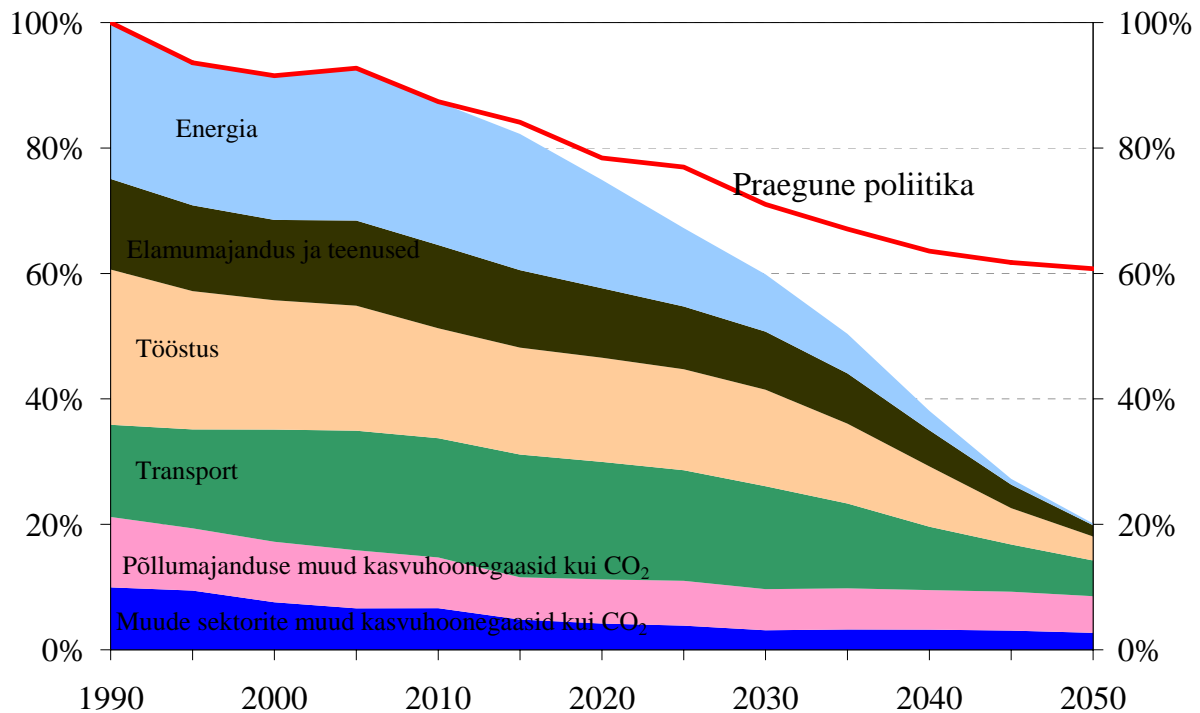
Mitme võimaliku tulevikustsenaariumi alusel koostati ELi arengu üksikasjalikud prognoosid, mille puhul uuriti eelkõige üleilmsete fossiilkütusehindade eeldatava kasvuga kaasnevaid kitsaskohti ning esilekerkivate tehnoloogiauuenduste määra, et analüüsida eri sektorite, sealhulgas põllumajanduse ja muude maakasutusega seotud valdkondade pakutavaid võimalusi. Arvestades pikaajaliste prognooside ebakindlust, on usutatavamate tulemuste saamiseks kasutatud mitmesugustel eeldustel põhinevaid väga erinevaid stsenaariume.

Edasise modelleerimise täiustamiseks võib kaaluda, kuidas võtta suuremal määral arvesse kliimamuutuse kui sellise mõju, samuti energia salvestamise ning hajutatud tootmise puhul arukate võrkudega seotud küsimusi.

Joonisel 1 on näidatud, kuidas viieaastaste tsüklitega jõuda 2050. aastaks heite 80 %-lise vähendamiseni. Ülemine nõ võrdlusaluseks olev prognoos näitab, milliseks kujuneb olukord ELi kasvuhoonegaaside heite valdkonnas praeguse poliitika jätkudes. ELi heite 80 %-lise vähenemise stsenaariumi puhul on näha võimalik heitkoguste muutumine üldiselt ja sektoriga, kui poliitilisi meetmeid täiendatakse ning võetakse arvesse aja jooksul esile kerkivaid tehnoloogilisi võimalusi.

⁴ „Oma territooriumil” tähendab heite reaalselt ELi sisest vähendamist ning ei hõlma tasaarveldamist CO₂-turul.

Joonis 1. ELi territooriumil tekkivate kasvuhoonegaaside heite vähenemine 80 % suunas (100 % = 1990)

Hinnangute kohaselt oli 2009. aastaks heide, sealhulgas rahvusvahelise lennuliikluse põhjustatud heide vähenenud 1990. aasta tasemega võrreldes 16 %. Praeguste poliitikameetmete täieliku rakendamise korral õnnestub ELil 2020. aastaks vähendada heidet oma territooriumil 20 % ning 2030. aastaks 30 % 1990. aastaga võrreldes. Samadel tingimustel suudetakse aga 2020. aastaks täita üksnes pool 20 %-lisest energiatõhususe eesmärgist.

Kui ELil õnnestub 2020. aastaks saavutada lisaks praegustele eesmärkidele ka 20 %-line taastuenergia osakaal ja 20 %-line energiatõhususe kasv, võimaldaks see ELil ületada praegust heite 20 %-lise vähendamise eesmärki ning jõuda 2020. aastaks 25 %-lise vähendamiseni. See eeldab, et viiakse täiel määral ellu koos käesoleva teatisega esitatav energiatõhususe tegevuskava,⁵ milles on kindlaks määratud energiatõhususe eesmärkide täitmiseks vajalikud edasised meetmed. Praegu lubatud tasaarveldamise määr ei muutu⁶.

Analüüsist nähtub ka, et vähem ambitsioonikas edenemiskava tähendaks CO₂-mahukate investeeringute jätkumist, mille tagajärg oleks hilisem kõrgem süsinikdioksiidi hind ning oluliselt suuremad üldkulud kogu perioodi jooksul. Teadus- ja arendustegevus ning tehnoloogialahenduste tutvustamine ja varane kasutusevõtt (nt vähese CO₂-heitega energia eri allikad, süsinikdioksiidi kogumine ja säilitamine, arukad võrgud ning hübriid- ja elektriautode tootmist võimaldavad tehnoloogiad) on nende hilisema kulutõhuga ja laialdase kasutuselevõtu seisukohast samuti olulise tähtsusega. Möödapääsmatu on Euroopa energiatehnoloogia

⁵ Energiatõhususe tegevuskava, KOM(2011) 109.

⁶ Vastavalt saastekvootidega kauplemist käsitlevale direktiivile 2003/87/EÜ (mida muudeti direktiiviga 2009/29/EÜ) ning jagatud jõupingutusi käsitlevale otsusele (otsus 406/2009/EÜ).

strateegilise kava täielik rakendamine, mis nõuab täiendava 50 miljardi euro investeerimist teadus- ja arendustegevusse ning näidisprojektidesse järgmise 10 aasta jooksul. Liikmesriikidel tuleks rahastamisvõimalustena ära kasutada ka enampakkumistelt saadav tulu ja ühtekuuluvuspoliitika. Ressursitõhusust võib oluliselt parandada ka jäätmete ringlussevõtt, paremini korraldatud jäätmekäitlus ja käitumisharjumuste muutumine, samuti ökosüsteemide vastupidavuse suurendamine. Pingutusi tuleb endiselt teha uurimistöö intensiivistamiseks kliimamuutuse mõju leevendamise ja asjaomaste tehnoloogiate valdkonnas.

3. INNOVATSIOON CO₂-HEITE VÄHENDAMISEKS: SEKTORIPÕHINE VAATENURK

Komisjon analüüsis ka heite vähendamise võimalusi võtmesektorites. Vaatluse alla võeti terve rida stsenaariume, mille puhul lähtuti eri võimalustest tehnoloogiauuenduste määra ja fossiilkütuste hindadega seoses. Tulemused olid igas vaatlusaluses sektoris 2030. ja 2050. aastaks vajaliku heite vähendamise määra osas üsna kokkulangevad, nagu nähtub tabelist 1. Erinevate sektorite poliitiliste valikuvõimaluste väljatöötamisel tuleb põhjalikumalt analüüsida hindu, kompromissivõimalusi ja ebakindlust põhjustavaid asjaolusid.

Tabel 1. Heite vähenemine sektorite kaupa

Kasvuhoonegaaside heite vähenemine 1990. aastaga võrreldes	2005	2030	2050
Kokku	-7%	-40 kuni -44%	-79 kuni -82%
Sektorid			
Energia (CO ₂)	-7%	-54 kuni -68%	-93 kuni -99%
Tööstus (CO ₂)	-20%	-34 kuni -40%	-83 kuni -87%
Transport (sh lennunduse CO ₂ ja v.a meretransport)	+30%	+20 kuni -9%	-54 kuni -67%
Elamumajandus ja teenused (CO ₂)	-12%	-37 kuni -53%	-88 kuni -91%
Põllumajandus (muud kasvuhoonegaasid kui CO ₂)	-20%	-36 kuni -37%	-42 kuni -49%
Muude kasvuhoonegaaside kui CO ₂ heide	-30%	-72 kuni -73%	-70 kuni -78%

Varustuskindel, konkurentsivõimeline ja täielikult CO₂ vaba energiasektor

Elektrienergia on vähese CO₂-heitega majanduses keskne osa. Analüüs on näidanud, et elektri kasutamisega on aastaks 2050 võimalik CO₂-heitest peaaegu täielikult vabaneda ning elektriga saab osaliselt asendada transpordi- ja küttesektoris kasutatavad fossiilkütused. Kuigi nimetatud kahes sektoris kasutatakse edaspidi elektrit üha rohkem, peaks tänu tõhususe pidevale paranemisele üldine elektritarbimise kasv jääma tavapärastesse raamidesse.

Hinnanguliselt kasvab vähese CO₂-heitega tehnoloogialahenduste osakaal elektrienergia kogutootmises 2020. aastaks tänaselt 45 %-lt 60 %-le (millele aitab kaasa eesmärgiks seatud taastuvenergia osakaalu saavutamine), 2030. aastaks 75 %-lt 80 %-le ning jõuab aastaks 2050 peaaegu 100 %-ni. Selle tulemusena võiks ELi elektrienergiasüsteem muutuda

mitmekesisemaks ja varustuskindlamaks, ilma et piirataks liikmesriikide õigust valida oma tingimustele sobivaim energiaallikate kogum.

Laialdaselt tuleb kasutusele võtta olemasolevad tehnoloogiad, sealhulgas kõrgtehnoloogilised lahendused nagu fotogalvaanika, mis muutuvad aja jooksul odavamaks ja seega ka konkurentsivõimelisemaks.

Energiateemalisi stsenaariume ning võimalusi kõnealuse CO₂-heite vähendamise saavutamiseks energiavarustuse kindlust ja konkurentsivõimet ohustamata tutvustatakse energia valdkonna 2050. aastani ulatavas tegevuskavas. Kava koostamisel lähtutakse EL kehtivast energiapoliitikast ja ELi 2020. aasta strateegiast.

ELi heitkogustega kauplemise süsteem (ELi HKS) on mitmesuguste vähese CO₂-heitega tehnoloogiate turule jõudmisel otsustava tähtsusega, andes energiasektorile võimaluse kohandada oma investeeringud ja tegevusstrateegiad muutuvate energiahindade ja -tehnoloogiatega. Et HKS täidaks 2050. aastani ettenähtud edenemiskava elluviimisel oma ülesannet, on vaja nii piisavalt tugevat süsiniku hinnasignaali kui ka pikaajast prognoositavust. Sellega seoses tuleks kaaluda asjakohaste meetmete võtmist, sealhulgas HKS piirmäära kokkulepitud lineaarset alandamist⁷. Et energiasektor suudaks oma rolli täiel määral täita, võivad tulla kõne alla ka muud võimalused nagu energia maksustamine ja tehnoloogiline abi.

Elektrienergia keskne koht vähese CO₂-heitega majanduses nõuab taastuvenergia allikate (millest paljude puhul ei ole varustus stabiilne) suuremahulist kasutamist ning seega tuleb energiavarustuse pidevaks tagamiseks teha suuri investeeringuid võrkudesse⁸. Investeeringud arukatesse võrkudesse on vähese CO₂-heitega elektrisüsteemi puhul võtmetegur, mis teeb oluliselt lihtsamaks nõudluse tõhusa rahuldamise, taastuvenergia osakaalu suurendamise ja hajutatud energiatootmise laiendamise ning transpordi elektrifitseerimise. Alati ei ole see võrguettevõtja, kes investeeringutest tulu saab, vaid pigem ühiskond tervikuna, sealhulgas tarbijad ja tootjad, kellele tagatakse töökindlam võrk, energiavarustuse kindlus ja heitkoguste vähenemine. Sellega seoses tuleks edaspidi mõelda, kuidas oleks võimalik poliitiliste meetmetega selliseid investeeringuid suurendada nii ELi, riikide kui ka kohalikul tasandil, ning pakkuda stiimuleid nõudluse paremaks haldamiseks.

Jätkusuutlik liikuvus tõhusate kütuste, elektrifitseerimise ja õigete hindade abil

Üleminekut tõhusamale ja jätkusuutlikule transpordisüsteemile Euroopas võivad hõlbustada kolmele peamisele alavaldkonnale keskenduvad tehnoloogilised uuendused: uued mootorid, materjalid ja mudelid suurendavad sõidukite jõudlust, uued kütused ja jõuseadmed võimaldavad energiat puhtamalt kasutada ning tänu kommunikatsiooni- ja infosüsteemidele muutub võrkude kasutamine paremaks ja nende toimimine turvalisemaks ja kindlamaks. Transporti käsitlevas valges raamatus esitatakse ulatuslikud ühitatud meetmed transpordisüsteemi jätkusuutlikkuse suurendamiseks.

---

⁷ Direktiiviga 2003/87/EÜ (mida muudeti direktiiviga 2009/29/EÜ) nähakse ette piirmäära lineaarne vähendamine 1,74 protsendipunkti võrra aastas. Piirmäära vähendamine on sätestatud heitkoguste direktiivis ning jätkub peale 2020. aastat.

⁸ Vt ka teatis „Energiainfrastruktuuri prioriteedid aastaks 2020 ja pärast seda – Euroopa integreeritud energიაvõrgu väljaarendamise kava”, KOM(2010) 677.

Tõhusam kütusetarbimine jääb ilmselt kuni 2025. aastani selles valdkonnas peamiseks teguriks, mille abil püüda praegust kasvuhoonegaaside heite kasvutendentsi väärata. Kasutades samaaegselt vastuvõetava hinnaga liikuvuse tagamisega selliseid meetmeid nagu hinnakujunduskavad ummikute ja õhusaastega seotud probleemide lahendamiseks, infrastruktuuri kasutustasu, arukas linnaplaneerimine ja ühistranspordi täiustamine, oleks võimalik 2030. aastaks viia maantee-, raudtee- ja siseveeteetranspordist lähtuvad heitkogused allapoole 1999. aasta taset. CO₂-heite suhtes kehtestatavate standardite ja arukate maksustamissüsteemide abil saavutatav suurem tõhusus ja parem nõudluse haldamine peaks ühtlasi soodustama tehnoloogiate väljatöötamist hübriidmootorite tootmiseks ning hõlbustama kõigi transpordiliikide puhul järkjärgulist laialdast üleminekut keskkonnahoidlikumatele sõidukitele, hiljem ka poolhübriidsõidukitele ja elektrisõidukitele (aku- või kütuseelemendi toitel).

Koostoime muude säästvuse ja jätkusuutlikkusega seotud eesmärkidega – sõltuvuse vähendamine naftast, Euroopa autotööstuse konkurentsivõime ja tervisele saadav kasu, nagu linnade parem õhukvaliteet – sunnib ELi suurendama jõupingutusi elektrifitseerimise ning üldiselt alternatiivsete kütuste ja jõuseadmete arendamise kiirendamiseks ja varaseks rakendamiseks kogu transpordisüsteemis. Sellega seoses ei ole sugugi üllatav, et autotööstus investeerib üha rohkem akutehnoloogiasse, elektrisõidukitesse ja kütuseelementidesse ka USAs, Jaapanis, Koreas ja Hiinas.

Keskkonnahoidlikke biokütuseid võiks alternatiivsete kütustena kasutada eelkõige lennunduses ja raskeveokites, kus nende kütuste osakaal peaks märgatavalt kasvama pärast 2030. aastat. Kui elektrisõidukeid ei võeta laialdaselt kasutusele, peab biokütuste ja muude alternatiivsete kütuste osakaal suurenema, et vähendada transpordisektori heidet ettenähtud määral. Biokütuste puhul võib see kas otseselt või kaudselt vähendada kasvuhoonegaasidega seotud kogukasu ning tuua kaasa suurema surve bioloogilisele mitmekesisusele, veemajandusele ja keskkonnale üldiselt. See muudab veelgi tungivamaks vajaduse teha edusamme teise ja kolmanda põlvkonna biokütuste väljatöötamisel ning jätkata käimasolevat tööd seoses kaudse maakasutuse muutmise ja jätkusuutlikkusega.

Hoonestatud keskkond

Hoonestatud keskkond pakub odavaid ja lühiajalisi võimalusi heite vähendamiseks ennekõike hoonete energiatõhususe suurendamise abil. Komisjoni analüüsist nähtub, et selles valdkonnas oleks võimalik aastaks 2050 heidet vähendada rohkem kui pika ajavahemiku jooksul keskmiselt ehk ligikaudu 90 %. See näitab, kui oluline on täita hoonete energiatõhusust käsitleva ümbersõnastatud direktiivi⁹ eesmärk, mille kohaselt alates 2021. aastast ehitatavate hoonete energiatarve peab olema nullilähedane. Selles suunas on juba hakatud tegutsema ja mitmed liikmesriigid on kehtestanud hoonete energiatõhususele rangemad normid. 4. veebruaril 2011 otsustas Euroopa Ülemkogu, et alates 2012. aastast tuleb liikmesriikidel lisada asjaomaste hoonete ja teenuste riigihangete tingimustesse ELi peaeesmärgile vastavad energiatõhususe nõuded. Enne 2011. aasta lõppu esitab komisjon keskkonnahoidlikku ehitamist käsitlevas teatises strateegia selle kohta, kuidas kõnealuse sektori keskkonna- ja kliimamõju vähendades suurendada selle konkurentsivõimet.

---

⁹ Direktiiv 2010/31/EL.

Pingutada tuleb edaspidi veelgi rohkem. Täna peab uusi hooneid projekteerima arukate madal- või nullenergiamaajadena. Sellega kaasnevad lisakulud teenitakse tagasi kütusesäästuga. Palju raskem ülesanne on aga olemasoleva elamufondi uuendamine ning eriti selleks vajalike investeeringute rahastamine. On liikmesriike, kes ettenägelikult juba kasutavad struktuurifonde. Analüüsi põhjal võib ennustada, et järgmise kümnendi jooksul tuleb energiasäästlikesse ehituskomponentidesse ja -seadmetesse täiendavalt investeerida kuni 200 miljardit eurot. Mitmed liikmesriigid on juba võtnud kasutusele mõistlikud rahastamiskavad, näiteks soodsate intressimäärade kasutamine kõige tõhusamatesse ehituslikesse lahendustesse tehtud erasektori investeeringute rahastamiseks. Selgitada tuleb ka muude erarahastamismudelite kasutusvõimalusi.

Sarnaselt transpordisektoriga aitaks kaugküttesüsteemi kaudu toimuva energiatarbimise keskme nihkumine vähese CO₂-heitega elektrienergia (sh soojuspumbad ja soojussalvestid) ja taastuvenergia (nt päikeseküte, biogaas, biomass) suunas kaitsta tarbijaid tõusvate fossiilkütusehindade eest ning tuua olulisel määral kasu tervisele.

Tööstussektorid, sealhulgas energiamahukad tööstusharud

Komisjoni analüüsist selgub, et tööstussektori kasvuhoonegaaside heidet oleks aastaks 2050 võimalik vähendada 83–87 %. Uudsete ressursi- ja energiatõhusamate tööstusprotsesside ja -seadmete juurutamisel, laialdasemal ringlussevõtu kasutamisel, samuti muude kasvuhoonegaaside kui CO₂ heite (nt dilämmastikmonooksiid ja metaan) vähendamise tehnoloogiatel oleks siin oluline osa, võimaldades energiamahukatel tööstusharudel vähendada heidet poole võrra või rohkemgi. Lahendused sõltuvad konkreetse sektori spetsiifikast ning seetõttu peab komisjon vajalikuks töötada koos asjaomaste sektoritega välja nende vajadustele vastavad tegevuskavad.

Lisaks uudsetele tööstusprotsessidele ja -seadmetele tuleb pärast 2035. aastat laialdaselt kasutusele võtta ka süsinikdioksiidi kogumine ja säilitamine ning eelkõige tööstusprotsesside põhjustatud heite kogumine (nt tsemendi- ja terasetööstuses). See nõuab igal aastal investeeringutena üle 10 miljardi euro. Et tegemist on üleilmsete kliimameetmetega, ei tekita see konkurentsiprobleeme. Kui aga ELi peamised konkurendid samalaadseid kohustusi ei võta, tuleb ELil leida lahendus, kuidas ohjata lisakulude tõttu võimalikult tekkivat süsinikdioksiidi lekke ohtu.

ELi kliimapoliitika raamistiku väljatöötamisega seoses tuleb jätkuvalt jälgida ja analüüsida kõnealuste meetmete mõju energiamahukate tööstusharude konkurentsivõimele kolmandate riikide jõupingutuste taustal ning kaaluda vajaduse korral asjakohaste meetmete võtmist. Komisjoni analüüs kinnitas varasemaid järeldusi, et praegused kaitsemeetmed on praeguses olukorras piisavad, ning võttis arvesse 2010. aasta mai teatises esitatud järeldusi võimaluste kohta süsinikdioksiidi lekke kontrollimiseks, sealhulgas impordi hõlmamise kohta heitkoguste kauplemise süsteemiga¹⁰. Olemasolevate kaitsemeetmete piisavust jälgitakse kolmandate riikide tegevusega seoses ka edaspidi tähelepanelikult. Komisjon ei kaota valvsust ELi tugeva tööstusbaasi säilitamise huvides. Vastavalt ELi heitkogustega kauplemise süsteemi käsitlevale direktiivile ajakohastab komisjon ka edaspidi süsinikdioksiidi lekke ohuga sektorite loetelu¹¹. On selge, et parim kaitse võimaliku süsinikdioksiidi lekke vastu on tõhus üleilmne tegutsemine.

---

¹⁰ KOM(2010) 265.

¹¹ Direktiivi 2003/87/EÜ (mida muudeti direktiiviga 2009/29/EÜ) artikli 10a lõige 13.

Maa tootlikkuse keskkonnahoidlik suurendamine

Komisjoni analüüsist nähtub, et aastaks 2050 võib põllumajandussektor vähendada muude kasvuhoonegaaside kui CO₂ heidet võrreldes 1999. aastaga 42–49 %. Kõnealuses sektoris on heidet juba märkimisväärselt vähendatud. Järgmise kahe kümnendi jooksul on võimalik heidet veelgi vähendada. Põllumajanduspoliitika peaks keskenduma muu hulgas järgmistele teemadele: edasine jätkusuutlik tõhususe kasv, tõhus väetiste kasutamine, orgaanilise sõnniku biogaasistamine, parem sõnnikukäitlus, parem sööt, kohaliku tootmise mitmekesistamine ja tulemuslikum turustamine ning kariloomade suurem produktiivsus, samuti ekstensiivpõllumajanduse eeliste suurendamine.

Põhjendatum põllumajandus- ja metsandusalane tegevus võiks suurendada selle sektori suutlikkust siduda ja säilitada süsinikdioksiid pinnases ja metsades. Selle saavutamise eelduseks on näiteks rohumaade säilitamiseks, turba- ja märgalade taastamiseks, väheseks või kündmiseta maaharimiseks, erosiooni vähendamiseks ja metsaarengu soodustamiseks võetavad sihtmeetmed. Põllumajandus ja metsandus tagavad ka bioenergia ja tööstuslike lähteainete ressursid ning tulevikus nende panus üha kasvab.

Nimetatud teemasid käsitletakse põhjalikumalt 2013. aasta järgset ühist põllumajanduspoliitikat käsitlevate õigusaktide ettepanekutes, mille positiivne mõju analüüsis veel ei kajastu, ning ettevalmistamisel olevas biomajandust käsitlevas teatises¹².

Pärast 2030. aastat võib põllumajandussektori heite vähenemine aeglustuda osaliselt maailma rahvastiku kasvust tingitud põllumajandustootmise intensiivistumise tõttu. Samas on oluline täheldada, et aastaks 2050 prognoositakse ELi koguheitest kolmandiku langemist põllumajanduse arvele, mis tähendab põllumajandusest pärineva heite kolmekordistumist tänasega võrreldes. Seega on põllumajanduse mõju kliimapolitikale kasvamas: kui sealset kavandatud heite vähenemist ei õnnestu saavutada, tuleb seda kompenseerida muudel sektoritel, mis oleks neile väga kulukas. Põllumajandussektoris on ka mõningane süsinikdioksiidi lekke oht, mistõttu muudatused tootmis- ja kaubandustavades ei tohiks pikas perspektiivis kahjustada üleilmset heite vähendamist.

Analüüsis on vaadeldud ka põllumajandus- ja metsandussektorile avalduvat mõju globaalsest vaatenurgast. 2050. aastal tuleb maailmal ära toita ligikaudu 9 miljardit inimest. Samal ajal tuleb kaitsta troopilisi vihmametsi kui olulist komponenti kliimamuutusega võitlemisel ja maailma bioloogilise mitmekesisuse säilitamisel. Samuti on ette näha, et lisaks praegusele suurenevale nõudlusele loomasööda, puidu ning paberitootmise ja biotööstuse toorme järele kasvab seoses leevendusmeetmetega ka bioenergia nõudlus. Maailma varustamine toiduga ja kliimameetmete võtmine on ülesanded, mille lahendamiseks tuleb tegeleda samaaegselt. Et saada hakkama ELis ja maailmas kasvanud maakasutusvajadusega, peab ka edaspidi keskkonnahoidlikult ja kiiresti suurenema erinevate (nii intensiivsete kui ka ekstensiivsete) põllumajandus- ja metsandussüsteemide abil saavutatav tootlikkus, kindlasti ka arengumaades. Täit tähelepanu tuleb pöörata muude ressursside (nt vesi, pinnas ja bioloogiline mitmekesisus) suhtes avalduvale võimalikule negatiivsele mõjule. Kui kliimameetmed ei ole piisavad, võib kiirenev kliima muutumine ohustada kõnealust tootlikkuse tõusu.

---

¹² Komisjoni 2011. aasta tööprogramm; Euroopa strateegia ja tegevuskava jätkusuutliku biomajanduse väljaarendamise kohta aastaks 2020.

Sellega süveneb ka vajadus käsitleda terviklikult kõiki maakasutusviise ning võtta ELi kliimapoliitika raames vaatluse alla maakasutus, maakasutuse muutumine ja metsandus. Komisjon kavandab selleteemalist algatust käesoleva aasta lõpupoole. Samuti tuleb rohkem taaskasutada ja ringlusse võtta paberi- ja puidutooteid, et väheneks surve maakasutusele.

Analüüsis võeti ka arvesse üleilmne suundumus kasutada toiduks rohkem loomseid tooteid. Oleks soovitatav, et suudetaks muuta praegust olukorda toidujäätmetega seoses ning et suund võetaks vähem CO₂-heidet põhjustava toidu tarbimisele.

4. INVESTEERINGUD VÄHESE CO₂-HEITEGA TULEVIKKU

Kapitaliinvesteeringute oluline suurenemine

Sellistest põhikomponentidest nagu mitmesugused vähese CO₂-heidetega energia allikad, nende tugisüsteemid ja infrastruktuur, mis hõlmab arukaid võrke, passiivmaju, süsinikdioksiidi kogumist ja säilitamist, kõrgtehnoloogilisi tööstusprotsesse ja transpordi elektrifitseerimist (sh energiasalvestustehnoloogiad), hakkab kujunema 2020. aasta järgse tõhusa ja vähese CO₂-heidetega energia- ja transpordisüsteemi nõ selgroog. See nõuab suuri ja pidevaid investeeringuid – arvutuste kohaselt peaksid need järgmise 40 aasta jooksul avalikus ja erasektoris kasvama keskmiselt ligikaudu 270 miljardi euro võrra aastas. See tähendab täiendavaid investeeringuid umbes 1,5 % ulatuses ELi SKPst aastas lisaks praegusele üldisele investeeringutasemele, mis oli 2009. aastal 19 % SKPst¹³. See on võrreldav majanduskriisieelse investeeringutasemega. Tänapäevased investeeringud määravad majanduse konkurentsivõime tulevikus. Sellega seoses on huvitav märkida tunduvalt suuremat osa SKPst, mis eraldati investeeringutele Hiinas (48 %), Indias (35 %) ja Koreas (26 %) 2009. aastal¹⁴. See näitab tähtsava turumajandusega riikide vajadust ehitada välja infrastruktuur, kuid ühtlasi ka nende potentsiaali liikuda hüppeliselt konkurentsivõimelise vähese CO₂-heidetega majanduse suunas.

Erasektori ja üksiktarbijate investeeringupotentsiaali realiseerimine on suur väljakutse. Kuigi suurem osa sellistest lisainvesteeringutest tehakse aja jooksul tasa väiksemate energiaarvete ja suurema tootlikkusega, kalduvad turud tulevasi tulusid alahindama ja pikaajalisi riske eirama. Niisiis on põhiküsimus, kuidas oleks võimalik luua poliitika (muu hulgas uute rahastamismudelite) abil raamtingimused selliste investeeringute tekkimiseks.

Rakendades 20 %-list energiatõhususe eesmärki, peab komisjon ühtlasi jälgima uute meetmete mõju heitkogustega kauplemise süsteemile, et säilitada selle raames stiimulid teha investeeringuid CO₂-heidet vähendamiseks ning valmistada heitkogustega kauplemise süsteemi kuuluvad sektorid ette edaspidi vajalikeks uuendusteks. Sellega seoses tuleb kaaluda asjakohaste meetmete võtmist, näiteks heitkogustega kauplemise süsteemi kohandamist sel teel, et pannakse reservi teatav osa aastatel 2013–2020 enampakkumisel müümiseks kavandatud saastekvootidest, kui tehakse sellekohane poliitiline otsus. Sellega tagatakse, et energiatõhususe eesmärgi edendamises osalevad kulutõhusalt nii heitkogustega kauplemise süsteemi kuuluvad kui ka sinna mittekuuluvad sektorid.

---

¹³ Eurostat, rahvamajanduse arvepidamine.

¹⁴ World Bank, Indicators.

Esialgsete finantsriskide ohjamisel ja rahavootökte ületamisel on otsustav osa avaliku ja erarahastamise lisamehhanismidel. Selliste innovaatiliste rahastamismehhanismide nagu käibefondid, soodsad intressimäärad, tagatiskavad, riskijagamisrahastud ja kombineerimismehhanismid kaudu suunatakse avalikud vahendid võivad stimuleerida ja juhtida muu hulgas VKEdele ja tarbijatele vajalikku erarahastamist. Seega võib piiratud avalik rahastamine käivitada hulgaliselt erainvesteeringuid¹⁵. Energiatõhusate ja vähese CO₂-heitega tehnoloogiate lisarahastamisel peaks oma osa olema Euroopa Investeeringupangal, Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupangal ning mitmeaastase finantsraamistiku sihtotstarbelistel vahenditel.

ELi siseste investeeringute suurendamine tähendab head võimalust kasvatada ELi mitme sellise tööstusharu tootlikkust, lisandväärtust ja toodangumahtu, millel on keskne osa majanduskasvu tagamisel ja töökohtade loomisel tulevikus (nt autotööstus, elektrienergia tootmine, tööstus- ja elektrivõrguseadmed, energiatõhusad ehitusmaterjalid ja ehitussektor).

Vähese CO₂-heitega majandusele ülemineku tähtsaim tulemus on kasvuhoonegaaside vähenemine, kuid sellele lisanduvad veel mitmed olulised kasutegurid.

Euroopa energiaarved jäävad väiksemaks ja sõltuvus fossiilkütuse importist väheneb

Kogu 40-aastase ajavahemiku kohta koostatud prognooside kohaselt vähendavad energiatõhusus ja üleminek vähese CO₂-heitega energiaallikate kasutamisele ELi keskmisi kütusekulusid 175–320 miljardi euro võrra aastas. Tegelik kulude kokkuhoid sõltub sellest, millises ulatuses võetakse maailmas meetmeid kliimamuutuse kontrolli all hoidmiseks. Globaalsetele kliimameetmetele keskenduva stsenaariumi kohaselt tuleks ELi importida vähem fossiilkütuseid ning nende kütuste puhul, mida imporditakse, kulud langeksid.

Kuid kui ülejäänud maailm ei tegutse kooskõlastatult, on ELi meetmetest tulenev suurim kasu majanduse kaitsmine fossiilkütuste kõrgete hindade eest. Nii analüüsist kui ka Rahvusvahelise Energiaagentuuri (IEA) 2006. aasta maailma energiaaruandest nähtub selgelt, et prognoosi kohaselt on fossiilkütuste hinnad tunduvalt kõrgemad, kui globaalsed meetmed jäävad piiratuks. See ei ole probleem üksnes pikas perspektiivis. Isegi pärast läänemaailmas toimunud majanduslangust on naftahinnad umbes kaks korda kõrgemad kui 2005. aastal. Rahvusvahelise Energiaagentuuri hinnangu kohaselt suurenes aastatel 2009–2010 ELi impordikulu 70 miljardi euro võrra ning lähitulevikus on tõenäoline selle edasine kasv. Nagu näitasid 1970ndad ja 1980ndate algus, võivad naftahindade suured kõikumised kaasa tuua inflatsiooni, kaubanduspuudujäägi suurenemise, konkurentsivõime alanemise ja tööpuuduse kasvu.

2050. aastal võib ELi primaarenergia kogutarbimine olla 30 % väiksem kui 2005. aastal. Kasutatakse suuremal määral ELi oma energiaressursse ning eelkõige taastuvenergiat. Nafta- ja gaasiimport väheneb tänasega võrreldes poole võrra, leevendades märkimisväärselt võimaliku nafta- ja gaasihinnašoki negatiivset mõju. Meetmeid võtmata võivad aga nafta- ja gaasiimpordiga seotud kulud tänasega võrreldes kahekordistuda ehk need kasvaksid 2050. aastaks 400 miljardi euro võrra aastas või rohkemgi, mis on 3 % tänasest SKPst¹⁶.

---

¹⁵ Kui avalik rahastamine kujutab endast riigiabi, peab see vastama riigiabi eeskirjadele.

¹⁶ Fossiilkütuste impordi kulu vähenemise määr sõltub fossiilkütuste hinna kujunemisest edaspidi ja tarneallikate paljususest.

Uued töökohad

Kui investeerida vähese CO₂-heitega majandusse võimalikult varakult, aitaks see kaasa majanduse struktuuri järkjärgulisele muutumisele ning võiks netonäitajaid silmas pidades luua nii lühikeses kui ka keskpikas perspektiivis uusi töökohti. Taastuenergia valdkonnas on praeguseks juba loodud hulk töökohti. Vaid viie aastaga kasvas töötajate arv selles tööstusharus 230 000-lt 550 000-le. Ka ehitussektoris võimaldavad CO₂-heite vähendamiseks tehtavad investeeringud pakkuda olulisel määral lühiajalist tööd. Selles valdkonnas ja selle ligikaudu 15 miljonile töötajale ELis oli majanduskriisi mõju eriti ränk. Ehitussektori toimimist aitaks märgatavalt elavdada hoogsam energiatõhususe nõudest lähtuv hoonete uuendamine ja ehitamine. Energiatõhususe tegevuskavas kinnitatakse, et tõhusamatesse seadmetesse investeerimise soodustamine annab palju võimalusi uute töökohtade loomiseks.

Pikaajalises perspektiivis sõltub töökohtade loomine ja säilimine sellest, kas EL suudab olla teerajaja uute vähese CO₂-heitega tehnoloogialahenduste väljatöötamisel. See eeldab paremat haridust, koolitust, programme uute tehnoloogiate aktsepteerimise hõlbustamiseks, teadus- ja arendustegevust ning ettevõtlikkust, samuti investeeringuid soodustavaid majanduslikke raamtingimusi. Sellega seoses on komisjon korduvalt rõhutanud, et kui saastekvootide oksjonitelt ja CO₂-heite maksustamisest saadavaid tulusid kasutatakse töajookulude vähendamiseks, võimaldab see suurendada üldist tööhõivet 1,5 miljoni töökohta võrra aastaks 2020, mis oleks ilmne positiivne mõju.

Sedamööda, kuidas tööstus haarab kinni vähese CO₂-heitega majanduse pakutavatest võimalustest, muutub üha pakilisemaks vajadus oskustööjõu järele, mis puudutab eriti ehitussektorit, tehnilisi ametialasid ning inseneri- ja teadustööd. See nõuab praeguse tööjõu sihipärast kutsekoolitust ja ettevalmistamist nn rohekraade töökohtadele asumiseks, tegelemist juba ilmnevate puudulike oskustega ning nende oskuste õpetamist haridussüsteemis. Komisjonil on praegu käsil majanduse nõ rohelisemaks muutmisega kaasneva mõju hindamine tööhõivele, kasutades selleks näiteks uute oskuste ja töökohtade tegevuskava.

Parem õhukvaliteet ja tervis

Kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks tehtavad pingutused täiendavad olulisel määral olemasolevaid ja kavandatavaid meetmeid õhukvaliteedi parandamiseks, mille tulemuseks on õhusaaste märgatav vähenemine. Transpordi elektrifitseerimine ja laialdasem ühistranspordi kasutamine võiks Euroopa linnade õhukvaliteeti järsult paremuse suunas muuta. Kasvuhoonegaaside heite vähendamise ja õhukvaliteedimeetmete koosmõju tulemusel väheneks 2030. aastaks õhusaaste 2005. aastaga võrreldes üle 65 %. 2030. aastal võiks tavapäraste õhu saasteainete kontrollimine olla aastas üle 10 miljardi euro odavam ning 2050. aastaks võiks aastane sääst ulatuda kuni 50 miljardi euroni. See aitaks vähendada ka suremust, mille aastane rahaline väljendus oleks kuni 17 miljardit eurot aastaks 2030 ja kuni 38 miljardit eurot aastaks 2050. Paraneks ka rahva tervis, väheneksid tervishoiukulud ning kahju ökosüsteemidele, põllukultuuridele, materjalidele ja ehitistele. Eespool nimetatud on oluline ka ELi õhukvaliteedipoliitika seisukohast, mille põhjalikku läbivaatamist kavandatakse hiljemalt 2013. aastaks eesmärgiga saada maksimaalselt kasu koostoisest kliimapoliitikaga ning hoida ära negatiivsed kõrvalmõjud.

5. RAHVUSVAHELINE MÕÕDE

EL, kelle osa üleilmses heites on veidi üle 10 %, ei suuda kliimamuutusega üksi võidelda. Rahvusvaheliselt tagatav edu on ainus võimalus kliimamuutuse probleemi lahendamiseks ning seega tuleb ELil tegutseda ka edaspidi oma partnerite aktiivse kaasamise nimel. Olles rohkem kui kümme aastat kujundanud ja rakendanud oma kaugeleulatuvate eesmärkidega kliimapoliitikat, on EL innustanud ka paljusid teisi riike. Tänapäevaks on olukord kardinaalselt erinev 2008. aastate lõpust, kui EL võttis ühepoolselt vastu energia- ja kliimapaketi. Kopenhaageni kliimakonverentsil jõudsid maailma riigijuhid kokkuleppele, et üleilmne keskmine soojenemine tuleb hoida alla 2 °C. Praeguseks on riigid, kelle arvele langeb üle 80 % maailma koguheitest, kehtestanud Kopenhaageni ja Cancúni kokkulepetele vastavad omamaised sihtmäärad. On riike, kelle puhul eesmärkideni jõudmine nõuab senisest rangemaid meetmeid.

Selliste konkreetsete meetmete ajendiks, mis on mõnikord kõrgelennulisemad kui riikide valmidus rahvusvaheliselt panustada, on suuresti ka muud riiklikud eesmärgid, nagu näiteks innovatsiooni kiirendamine, energiavarustuse kindluse ja konkurentsivõime suurendamine peamistes kasvualdkondades ning õhusaaste vähendamine. Mitmed Euroopa põhipartnerid maailmas, nt Hiina, Brasiilia ja Korea, tegelevad nende küsimustega, minnes algselt kasutatud ja stiimulitele keskenduvatelt programmidele üha rohkem üle konkreetsetele tegevuskavadele, millega edendada „vähese CO₂-heitelise majanduse“ arengut. Paigalseis tähendaks Euroopa jaoks jalgealuse kaotamist peamistes töötleva tööstuse valdkondades.

Eelolevatel aastatel on antud lubaduste täitmine kõige olulisem samm kliimapoliitika globaliseerimise suunas. EL peaks kasutama võimalust, et tugevdada koostööd rahvusvaheliste partneritega, mis hõlmab ka tööd selle nimel, et liikuda järkjärgult üleilmse süsinikdioksiidituru loomise suunas ning toetada arenenud riikide ja arengumaade pingutusi vähesele heitele keskenduvate arengustrateegiatega rakendamisel. Ühtlasi tuleb ELil tagada, et kogu kliimameetmete rahastamisega toetataks alati ka kliimahoidlikke arenguvõimalusi.

Kopenhaageni konverentsist alates antud lubaduste kiire elluviimine aitab vajalikku heite vähenemist saavutada siiski üksnes osaliselt. ÜRO Keskkonnaprogrammi hiljutise aruande kohaselt aitab seatud eesmärkide täielik täitmine vähendada heidet 2020. aastaks 60 % ulatuses. Kui kliimamuutuse ohjamiseks konkreetseid üleilmseid meetmeid ei võeta, võib keskmine soojenemine olla juba 2050. aastaks rohkem kui 2 °C ja 2100. aastaks üle 4 °C. Et vältida sellise stsenaariumi muutumist tõelisuseks, tuleks teaduslike andmete põhjal aastaks 2050 kasvuhoonegaaside heidet vähendada 1990. aastaga võrreldes vähemalt 50 %. Käesoleva edenemiskava koostamisega teeb EL uue algatuse, et anda hoogu rahvusvahelistele läbirääkimistele enne Durbanis toimunud kliimakonverentsi. Seega on edenemiskava osa laiemast strateegiast, mille abil täita eesmärk hoida maailmas temperatuuri tõus alla 2 °C võrreldes industriaalühiskonna eelse tasemega. Partnerluskoostöös peaks ELi lähenemisviis olema terviklik ning toetama kahe- ja mitmepoolseid kokkuleppeid, mis keskenduvad erinevatele kliimapoliitikaga seotud sektoriülestele aspektidele.

6. JÄRELDUSED

Komisjoni üksikasjalikust analüüsist selle kohta, millised võiksid olla kulutõhusad võimalused kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks aastaks 2050, võib teha mitmeid olulisi järeldusi.

Üldist 2050. aastaks seatud kasvuhoonegaaside 80–95 %-lise vähendamise eesmärki silmas pidades sedastatakse edenemiskavas, et kulutõhus ja järkjärguline üleminek nõuaks 2030. aastaks ELi kasvuhoonegaaside heite vähendamist 40 % ning 2050. aastaks 80 %, võrreldes 1990. aastaga. Lähtudes juba saavutatust, tuleb ELil hakata välja töötama asjakohaseid strateegiaid selles suunas liikumiseks ning liikmesriikidel koostada riiklikud edenemiskavad vähese CO₂-heitega majanduseni jõudmiseks, kui seda veel tehtud ei ole. Komisjon on valmis seda toetama, pakkudes välja vajalikke tegevusvahendeid ja -põhimõtteid.

Teiseks selgub analüüsist, et praeguse poliitika jätkudes täidab EL 20 %-lise kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärgi oma territooriumil aastaks 2020. Kui läbivaadatud energiatõhususe tegevuskava rakendatakse täiel määral ja tulemuslikult ning saavutatakse eesmärk suurendada energiatõhusust 20 %, võimaldaks see ületada ELi praegust eesmärki ja vähendada heidet 25 %. Teatises ei soovitata kehtestada 2020. aastaks uusi sihtmäärasid; samuti ei puudutata selles rahvusvahelistel läbirääkimistel tehtud ELi pakkumist tõsta heitkoguste vähendamise künnist 30 %-ni, kui tingimused on sobivad. Selleletemaline arutelu jätkub komisjoni 26. mai 2010. aasta teatise põhjal¹⁷.

Kolmandaks võib ELi heite märkimisväärne vähendamine (lisaks kaugeleulatuvate globaalsete kliimameetmete osaks olevale kliimamuutuse ohu vähendamisele) aidata kokku hoida fossiilkütuste impordiga seotud kulusid ning parandada õhukvaliteeti ja rahva tervist.

Neljandaks on edenemiskavas esitatud peamiste sektorite heite vähendamise vahemikud, mis on ette nähtud aastateks 2030 ja 2050. Euroopa energiatehnoloogia strateegilisel kaval on otsustav osa, kui nimetatud vaheeesmärgid tahetakse saavutada võimalikult kulutõhusalt ning muuta sellest tulenev tulu ELi töötleva tööstuse jaoks võimalikult suureks. Arvestades olulist mõju tööturule, tuleb ülemineku elluviimisel toetuda uute oskuste ja töökohtade tegevuskavale.

Komisjon kavatseb sektoripõhiste poliitiliste algatuste ja tegevuskavade (nt energia tegevuskava aastani 2050 ja ettevalmistamisel olev transpordiküsimusi käsitlev valge raamat) väljatöötamisel võtta aluseks käesoleva edenemiskava. Komisjon algatab ka asjakohased valdkondlikud dialoogid. Komisjon tagab ka edaspidi ELi HKS-i püsimise peamise tegurina, mille abil CO₂-heite vähendamist toetavaid investeeringuid on võimalik teha kulutõhusalt. Samuti jälgib ta tähelepanelikult kõike süsinikdioksiidi lekkega seonduvat, et tagada tööstusele võrdsed võimalused.

Järgmise mitmeaastase finantsraamistiku ettevalmistamise käigus uurib komisjon, kuidas ELi rahastamisega saab toetada vahendeid ja investeeringuid, mida on vaja vähese CO₂-heitega majandusele ülemineku edendamiseks, võttes arvesse sektorite, riikide ja piirkondade erisusi.

Komisjon loodab, et teised Euroopa institutsioonid, liikmesriigid, kandidaatriigid, võimalikud kandidaatriigid ja sidusrühmad võtavad käesolevat edenemiskava arvesse aastaks 2050 vähese CO₂-heitega majanduseni jõudmisele keskenduva poliitika edasisel kujundamisel ELi, riikide ja piirkondade tasandil. Komisjon tutvustab edenemiskava oma partneritele mujal maailmas, et hoogustada globaalsete meetmete võtmiseks vajalikke rahvusvahelisi läbirääkimisi, ning süvendab koostööd ELi naabruses asuvate riikidega, et liikuda paindliku vähese CO₂-heitega majanduse suunas.

---

¹⁷ KOM(2010) 265.